
Uchwała z dnia 19 grudnia 1974 r. w sprawie zasad i trybu tworzenia przez zespoły adwokackie dyżurnych punktów pomocy prawnej oraz punktów konsultacyjnych

Palestra 19/3(207), 86-88

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NACZELNA RADA ADWOKACKA

A.

Uchwały Prezydium NRA

UCHWAŁA

z dnia 19 grudnia 1974 r.

w sprawie zasad i trybu tworzenia przez zespoły adwokackie dyżurnych punktów pomocy prawnej oraz punktów konsultacyjnych

Ustawa o ustroju adwokatury zakłada w art. 4, że zespół adwokacki jest podstawową jednostką organizacyjną adwokatury. Rozwijając bliżej tę kwestię, rozporządzenie Min. Sprawiedliwości w sprawie zespołów adwokackich stanowi, że zespół adwokacki powinien składać się z pięciu do dwudziestu członków. Rada adwokacka (§ 2) może wyjątkowo zezwolić na powiększenie zespołu do liczby dwudziestu pięciu osób; może również zezwolić na zmniejszenie składu zespołu do liczby trzech członków, ale tylko w tej miejscowości, która jest siedzibą sądu powiatowego. W praktyce jednak okazało się, że w niektórych miastach powiatowych nie można skompletować nawet składu trzyosobowego, co z reguły wynika ze stosunkowo niewielkiego zapotrzebowania ludności na pomoc prawną. Z kolei oznaczało to w praktyce niemożność powołania do życia w danej miejscowości zespołu adwokackiego. Dla miejscowej ludności taka sytuacja była bardzo niewygodna, gdyż zmuszała do uciążliwych wyjazdów do sąsiednich miast powiatowych, w których zespoły istniały. Otóż w dążeniu do usunięcia tych niedogodności powstawały tendencje do tworzenia punktów konsultacyjnych (fili) zespołów adwokackich. Te tendencje zostały zahamowane przez uchwały Prezydium NRA z dnia 24.VI.1965 r. i z dnia 2.VIII.1965 r. („Palestra” z 1965 r. nr 10, s. 85). Obie te uchwały wypowiedziały się przeciwko powoływaniu punktów konsultacyjnych, opierając się na werbalnej wykładni przepisów ustawy o ustroju adwokatury.

Stanowisko to w niczym nie zmieniło istniejącej sytuacji faktycznej i nie usunęło niedogodności, o których była wyżej mowa. Życie domagało się zmiany pewnych nazbyt rygorystycznych poglądów, nie liczących się z interesami ludności.

Pierwszy wyjątek uczyniono w uchwale Prezydium NRA z dnia 27.X. 1966 r. (nie publikowana), przyjmując za dopuszczalne powoływanie przez określone zespoły adwokackie — na mocy uchwały rady adwokackiej powziętej w porozumieniu z Prezydium NRA — dyżurnych punktów pomocy prawnej. Te dyżurne punkty mogły być organizowane tylko w miejscowościach będących siedzibą sądu powiatowego, w których nie ma zespołu. W punktach tych pomocy prawnej mogą udzielać adwokaci wyznaczeni przez zespół adwokacki.

Okazało się jednak, że trudności kadrowe z jednej strony, a zapotrzebowanie na usługi prawne z drugiej strony sprawiły, iż liczba DPPP nie tylko się nie zmniejszyła, ale nawet uległa pewnemu powiększeniu. Aktualnie działa w kraju (na dzień 1.VI.1974 r.) 28 dyżurnych punktów pomocy prawnej.

W niektórych powiatach zbyt mała liczba zleceń nie pozwala na utrzymanie zespołu adwokackiego. Dotyczy to zwłaszcza terenów, na których bądź nastąpiła likwidacja sądów powiatowych, bądź też taka sytuacja może wchodzić w rachubę.

Zmieniające się stosunki społeczne wskazują na potrzebę uczynienia w omawianej sprawie dalszego kroku naprzód. Inicjatywę w tym względzie podjęła Rada Adwokacka w Zielonej Górze, która pismem z dnia 6 listopada 1974 r. zwróciła się do NRA z wnioskiem o wyrażenie zgody na powoływanie punktów konsultacyjnych zespołów w miejscowościach nie będących siedzibą sądów powiatowych. W piśmie tym wskazuje się na to, że klient dla uzyskania pomocy prawnej w małych miasteczkach musi jeździć do miasta powiatowego bądź też korzystać z pomocy niefachowej pokątnego poradnictwa.

Argumentacja podniesiona w piśmie Rady Adwokackiej jest przekonująca. W interesie ludności — a to musi być dyrektywą wszelkich poczynań samorządu adwokackiego — istnieje pilna potrzeba zorganizowania takich punktów konsultacyjnych.

Kierując się więc tymi przesłankami natury społecznej, Prezydium NRA — na zasadzie art. 55 ust. 1 pkt 4 ustawy o ustroju adwokatury — na posiedzeniu w dniu 19 grudnia 1974 r. podjęło uchwałę treści następującej:

- 1) uznać za dopuszczalne powoływanie przez rady adwokackie na wniosek lub po zasięgnięciu opinii właściwych zespołów adwokackich i za zgodą Prezydium NRA dyżurnych punktów pomocy prawnej w miejscowościach będących siedzibą sądu powiatowego, jeżeli w powiatach tych nie ma możliwości utrzymania zespołu adwokackiego, oraz punktów konsultacyjnych w miejscowościach nie będących siedzibą sądu powiatowego;
- 2) dyżurne punkty pomocy prawnej oraz punkty konsultacyjne nie mogą być tworzone w miejscowościach, w których istnieją zespoły adwokackie; w innych miejscowościach może istnieć tylko jeden dyżurny punkt pomocy prawnej lub punkt konsultacyjny;
- 3) w wymienionych wyżej dyżurnych punktach oraz w punktach konsultacyjnych pomocy prawnej udzielać będą adwokaci wyznaczeni przez najbliższy zespół adwokacki;
- 4) zespół adwokacki prowadzący dyżurny punkt lub punkt konsultacyjny ma obowiązek określić w drodze uchwały stałe dni i godziny oraz miejsce przyjmowania stron i zawiadomić o tym w odpowiedni sposób miejscową ludność. Wyznaczanie dyżurnych adwokatów należy do kierownika zespołu adwokackiego;
- 5) dyżurne punkty pomocy prawnej oraz punkty konsultacyjne podlegają organizacyjnie oraz finansowo zespołowi adwokackiemu, przy którym zostały utworzone (Dział B, ust. 3, lit. i załącznika Nr 2 do

- Regulaminu w sprawie rozliczania i rachunkowości w zespołach adwokackich z dnia 15 października 1972 r.);
- 6) uchylić uchwałę Prezydium NRA z dnia 27.X.1966 r.

B.

Z prac Prezydium NRA

1.

Aktywizacja członków adwokatury w działalności Zrzeszenia Prawników Polskich

Na posiedzeniu w dniu 19 grudnia 1974 r. Prezydium NRA poddało analizie udział adwokatów w działalności Zrzeszenia Prawników Polskich. Według niepełnych danych, w ewidencji członków ZPP na dzień 30 maja 1974 r. znajdowało się 3 041 adwokatów (liczbą tą nie objęto jednak w wielu okręgach ZPP adwokatów-radców prawnych). Wysoki wskaźnik uczestnictwa członków adwokatury w pracach ZPP, szacowany w skali krajowej na 70 %, a dochodzący w niektórych izbach adwokackich do 100 %, wskazuje na dużą aktywność społeczną adwokatów. W stosunku do ogólnej liczby członków ZPP (ok. 17.000) adwokaci (w tym także adwokaci-radcowie prawni) stanowią zapewne najliczniejszą grupę zawodową (ok. 26 %). Jednocześnie reprezentacja adwokatów w organach wybieralnych ZPP kształtowała się niejednolicie. Między innymi np. w ogólnej liczbie 95 członków Prezydium i Zarządu Głównego ZPP znajduje się aktualnie 21 adwokatów, a w zarządach Okręgów ZPP działa 75 adwokatów-członków zespołów adwokackich.

Odnotowany od pewnego czasu wzrost aktywności adwokatów w działalności Zrzeszenia jest następstwem coraz bardziej integrującej roli ZPP w reprezentowaniu całego środowiska prawniczego w kraju oraz troski o wzrost autorytetu prawa w świadomości społecznej. Czynniki te wymagają podkreślenia szczególnie ze względu na to, że w przeszłości adwokaci nie zawsze mogli mieć takie odczucia i przekonania co do niektórych przejawów pracy ZPP. Adwokatura ocenia obecne dążenia ZPP do umacniania prestiżu zawodów prawniczych oraz do eksponowania roli poszczególnych środowisk prawniczych jako bardzo cenne akcenty w programie obchodów XXX-lecia ZPP.

Prezydium NRA, biorąc pod uwagę dobrą atmosferę współpracy ZG ZPP z naczelnymi organami adwokatury oraz potrzebę dalszej aktywizacji adwokatów w działalności ZPP na wszystkich jego szczeblach organizacyjnych, postanowiło:

- 1) przypomnieć członkom adwokatury swój apel o jak najszerszy i w pełni aktywny ich udział w pracach ZPP („Palestra” z 1973 r. nr 9);
- 2) zalecić radom adwokackim, aby w sprawozdaniach na zgromadzeniach delegatów uwzględniały przejawy uczestnictwa adwokatów w działalności ZPP;
- 3) zalecić radom adwokackim rozwinięcie w stosunku do aplikantów adwokackich form zachęty włączenia się przez nich do działalności ZPP.